206

የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን መ/ቤትን
የ1996 በጀት ዓመት የሥራ እንቅስቃሴ በተመለከተ
የተዘጋጀ አጭር ዘገባ

አዘጋጅ፡-
የማስታወቂያና ሕዝብ ግንኙነት አገልግሎት

ሐምሌ 1996

1. መግቢያ

የአንድን አገር የኢኮኖሚ ዕድገት ለማፋጠንና የሕዝቡን የኑሮ ደረጃ ከፍ ለማድረግ የሚያስችሉ ልዩ ልዩ የኢኮኖሚና ማሕበራዊ የልማት ዕቅዶችንና ፖሊሲዎችን ለመቅረጽ ስታቲስቲካዊ መረጃዎች አስፈላጊ ናቸው።

የተዘጋጁ ዕቅዶችና ፖሊሲዎች በተግባር ላይ ሲውሉ የሚያስገኙትን ውጤት ለመከታተልና ለመገምገም እንዲቻልም በስርዓትና በሳይንሳዊ መንገድ የተሰበሰቡና የተቀነባበሩ ስታቲስቲካዊ መረጃዎችና የጥናት ውጤቶች ተፈላጊነት ዕሙን ነው።

ይህንን እጅግ አስፈላጊ የሆነ ተግባር ከመፈፀም አኳያ የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን ዓለም አቀፍ የስታቲስቲክስ አሰራር መርሆዎችን መሠረት በማድረግና የሀገራችንን ተጨባጭ ሁኔታ በማገናዘብ በርካታ ጥናቶችን ከዳር በማድረስ ረገድ ውጤታማነቱ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ ይገኛል። በኢኮኖሚያዊ፣ በማህበራዊና በሥነ-ህዝብ መስኮች አጠቃላይ ቆጠራዎችንና የናሙና ጥናቶችን አካሂዶ ለተጠቃሚዎች በማቅረቡም በሀገሪቱ ውስጥ የነበረውን የመረጃ ክፍተት ደረጃ በደረጃ በመቅረፍ ላይ ይገኛል።

2. የባለሥልጣኑ ዓላማ

የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን ዓላማ፣ በቆጠራ፣ በናሙና ጥናት፣ በምዝገባና በአስተዳደራዊ መዛግብት የማህበራዊ፣ የኢኮኖሚና የዲሞግራፊ የስታቲስቲክስ መረጃዎችን በተቀናጀ አሰራር ሰብስቦ፣ አቀነባብሮና ተንትኖ ለተጠቃሚዎች ማሰራጨት ነው።

3. የ1996 አበይት ክንውኖች

የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን በ1996ዓ.ም የበጀት ዓመት የመንግስትን የልማትና የዕድገት አቅጣጫ ግምት ውስጥ በማስገባትና የመ/ቤቱን የመፈፀም አቅም በመገምገም ቅድሚያ ሰጥቶ ካከናወናቸው ዋና ዋና የጥናት ተግባራት መካከል የሚከተሉት ይገኙበታል።

መ/ቤቱ በ1996 ዓ.ም የበጀት አመት ላካሄዳቸው የተለያዩ ጥናቶች ማስፈፀሚያ 35.2 ሚሊዮን ብር የካፒታል በጀት እና ለመደበኛ ወጪዎች መሸፈኛ 14.9 ሚሊዮን ብር በድምሩ 50.1 ሚሊዮን ብር ከመንግሥት ተፈቅዶለት በሥራ ላይ አውሏል።

በዚህ መሠረት፣

1/ የተፈጥሮ ሀብትና የግብርና ስታቲስቲክስ ጥናት

- የ1996 ዓ.ም የሰብል ምርት ትንበያ ጥናት ውጤት ሪፖርቱ ተጠናቅሮና ታትሞ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል።
- የ1996 ዓ.ም ዋናው መኸር ወቅት የታረሰ መሬት ስፋትና ምርት መጠን መረጃ ውጤት ቅንብር ተጠናቆና ሪፖርቱ ታትሞ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል።
- በሶማሌ ብሔራዊ ክልል በአርብቶ አደር አካባቢዎች በአውሮፕላንና በ Conventional ዘዴ የተከናወነው የቆጠራ ውጤትና በ1996 ዓ.ም የግብርና ናሙና ጥናት የተሰበሰበው መረጃ ውጤት በአንድነት ተዘጋጅቶ ሪፖርቱ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል።
- በአፋር ብሔራዊ ክልል የተከናወነው የቤት እንስሳት ቆጠራ ውጤትና የ1996 ዓ.ም የግብርና ናሙና ጥናት የቤት እንስሳት መረጃ በአንድነት ተዘጋጅቶ ሪፖርቱ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል።
- በ1994 ዓ.ም ለመጀመሪያ ጊዜ በአገር አቀፍ ደረጃ በተካሄደው የኢትዮጵያ ግብርና ናሙና ቆጠራ የተገኘው ውጤት ይፋ ሆኗል። ከዚህ የግብርና ናሙና ቆጠራ የተገኘው ውጤትም በ39 ጥራዞች በመጽሔት መልክ ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች የተሰራጨ ሲሆን በውስጡም፡- በሰብል የተያዘ መሬት ስፋት፣ የመሬት አጠቃቀም፣ ልዩ ልዩ የግብርና ግብአቶች፣ የእርሻ መሣሪያዎች፣ የሰብል ማከማቻዎች፣ ዶሮና ንብ የያዙ ቀፎዎችን ጨምሮ ልዩ ልዩ የቤት እንስሳት መረጃዎችን እንዲሁም በፆታ ረገድ ሴቶች በግብርናው ዘርፍ ያላቸውን ድርሻ አካቶ ይዟል።

2/ የቤተሰብ በጀትና የዋጋዎች ስታቲስቲክስ ጥናት

- የገጠር የግብርና ውጤቶች የአምራች ዋጋ ጥናት ከታህሳስ ወር 1995 ዓ/ም - የካቲት 1996 ዓ/ም ያለው መረጃ በሪፖርት መልክ ታትሞ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል ።

- በ106 ከተማዎች በሚገኙና በተመረጡ 119 ገበያዎች የተካሄደው የችርቻሮ ዋጋ ጥናት ከሚያዝያ 1995 ዓ/ም እስከ መጋቢት 1996 ዓ/ም ያለው መረጃ በሪፖርት መልክ ታትሞ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል ።

- የ11 ክልሎች /መስተዳድሮች/ እና በአገር አቀፍ ደረጃ የሚዘጋጁት የሸማቾች ዋጋ መመዘኛ ጠቋሚ አሃዞች እስከ ሰኔ 1996 ዓ/ም ላሉት ወራት ስሌቱ ተከናውኖና ታትሞ ሪፖርቱ ለተጠቃሚዎች የተሰራጨ ሲሆን የአዲስ አበባ ከተማ መመዘኛ ጠቋሚ አሃዝም እስከ ሰኔ ወር 1995 ዓ/ም ድረስ ያለው ታትሞ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል ።

3/ በኢንዱስትሪ፣ ንግድ፣ ፋይናንስ፣ ትራንስፖርትና መገናኛ ስታቲስቲክስ ጥናት ዘርፍ

- በ1995 በሚያዝያ እና ግንቦት ወራት ላይ የመረጃ መሰብሰብ ተግባር የተጠናቀቀለት የ1994 በጀት ዓመትን የሚመለከተው የትላልቅና መካከለኛ ማምረቻ ኢንዱስትሪዎች ጥናት የመረጃ ቅንብርና ትንተና ሥራ ተጠናቆና ሪፖርቱ ታትሞ ለመረጃ ተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል ።

- የ1995 በጀት ዓመትን የሚመለከተው የትላልቅና የመካከለኛ ማምረቻ ኢንዱስትሪዎች ጥናት የመረጃ መሰብሰብ ሥራ ተጠናቋል ።

- የ1994 በጀት ዓመትን የሚመለከተው የኤሌክትሪክ ኢንዱስትሪ መረጃ የሰንጠረዥ ቅንብርና ትንተና ሥራ ተከናውኖና ሪፖርቱ ታትሞ ለመረጃ ተጠቃሚዎች ተሰራጭተዋል ።

- በ1995 በጀት ዓመት ላይ የመረጃ መሰብሰብ ተግባር የተጠናቀቀለት የአነስተኛ ማምረቻ ኢንዱስትሪዎች ጥናት ውጤት ሪፖርቱ ታትሞ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል።
- በ1995 በጀት ዓመት ላይ የመረጃ መሰብሰብ ተግባር የተጠናቀቀለት የጎጆ/ዕደ-ጥበብ ማምረቻ ኢንዱስትሪዎች ጥናት ውጤት ሪፖርቱ ታትሞ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል።
- በ1996 በአገሪቱ ለመጀመሪያ ጊዜ የተካሄደው የኢኮኖሚያዊ ድርጅቶች አጠቃላይ ቆጠራ/ምዝገባ የመረጃ መሰብሰብ ሥራ ተጠናቋል።
- በ1995 በጀት ዓመት ላይ የመረጃ መሰብሰብ ተግባር የተጠናቀቀለት የአከፋፋይ/የጅምላና ችርቻሮ ንግድ/ እንዲሁም የአገልግሎት ሰጪ ንግድ ጥናት ውጤት ሪፖርቱ ታትሞ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል።

4/ የማሕበራዊ ስታቲስቲክስ ጥናት፣

- የ1996ዓ.ም የመጀመሪያው ዙር የከተማ ተከታታይ የሥራ ሥምሪት ጥናት መረጃው ተሰብስቦ ተቀናብሮና ሪፖርቱ ታትሞ ለመረጃ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል።

5/ ሌሎች የተከናወኑ ተግባራት፣

- ባለሥልጣን መ/ቤቱ በኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ዘርፎች በሰበሰባቸው መረጃዎች ላይ ጠለቅ ያለ ጥናትና ምርምር ለማድረግ የሚሹ ወገኖችን ተጠቃሚ የሚያደርግ የጥሬ መረጃ (Raw Data) አሰጣጥ መመሪያ ፀድቆ በሥራ ላይ ውሏል።
- የ1995 ዓ/ም የስታቲስቲክስ አመታዊ መፅሔት (STATISTICAL ABSTRACT OF ETHIOPIA) ተዘጋጅቶና ታትሞ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል ። ከአካተታቸው መረጃዎች መካከልም፣ የሥነ ህዝብ፣ የግብርና፣ የማዕድን ምርት፣ የማምረቻና የኤሌክትሪክ ኃይል፣ የህንፃ ሥራ ፣ የትራንስፖርትና መገናኛ፣

የውጭ ንግድ፣ ዓመታዊ የሀገር ሃብት፣ የመንግሥት ገንዘብ (Public Finance)፣ የመድህን (ኢንሹራንስ)፣ የጤና እና የትምህርት፣ የህግና ደንብ ፣ የስፖርትና ሲኒማ መረጃዎች ዋና ዋናዎቹ ናቸው።

በዚሁ በጀት አመት በጠቅላላው 23,098 የማህበራዊ፣ የኢኮኖሚያዊና የሥነ ህዝብ ጥናት የጥናት ሪፖርት ቅጂዎች ለተጠቃሚዎች ተሰራጭተዋል። ከዚህም ውስጥ 19,703 ቅጅዎች ለመረጃ ተጠቃሚዎች በነፃ የተሰራጩ ሲሆን፣ 3,395 ቅጅዎች ደግሞ በብር 98,813.85 /ዘጠና ስምንት ሺህ ስምንት መቶ አሥራ ሦስት ብር ከሰማንያ አምስት ሣንቲም/ በመሸጥ የሪፖርቶች ሥርጭት ተከናውኗል።

ተጨማሪ መረጃዎችን የያዙ አባሪዎች

በ1996 ዓ.ም የአገሪቱ የእንስሳት ሀብት ብዛት

ተ.ቁ	የቤት እንስሳት ዓይነት	ወንድ	ሴት	ድምር
1	የዳልጋ ከብት /Cattle/	16,860,266	21,242,416	38,102,682
2	በጎች /Sheeps/	4,116,478	12,459,015	16,575,493
3	ፍየሎች/ /Goats/	4,102,149	9,732,553	13,834,703
4	ፈረሶች /Horses/	702,743	744,531	1,447,274
5	አህዮች /Asses/	1,761,793	2,008,079	3,769,871
6	በቅሎዎች /Mules/	156,582	164,757	321,339
7	ግመሎች /Camels/	176,919	294,226	471,145
8	ዶሮ /Poultry/	-	-	35,656,385
9	*የንብ ቀፎ /Bee hives/*			
	የቀፎ ዓይነት	**ብዛት**		
	ባህላዊ	4,205,824		
	የሽግግር	15,341		
	ዘመናዊ	7,448		
	ጠቅላላ	4,228,612		

ምንጭ/ *Source* -

* ማ.ስ.ባ. የ1996 ዓ.ም የግብርና ናሙና ጥናት መረጃ

ሠንጠረዥ 1 – በኢትዮጵያ የታረሰ መሬት ስፋትና የተመረተ ምርት መጠን በሰብል ዓይነት (1996 ዓ.ም)

ኢትዮጵያ

ሰብል	የባለይዞታ ብዛት	የታረሰ መሬት ስፋት	ምርት በኩንታል	ምርታማነት በሄክታር
እህል	9,871,397	8,669,295	103,564,132	
ብርዕና አገዳ	9,628,505	6,998,977	90,062,375	
ጤፍ	4,562,933	1,989,068	16,773,480	8.43
ገብስ	3,473,903	920,127	10,796,861	11.73
ስንዴ	3,380,343	1,098,907	16,144,412	14.69
በቆሎ	6,299,746	1,367,115	25,429,653	18.6
ማሽላ	3,636,444	1,283,654	17,424,536	13.57
ዳጉሳ	1,053,159	304,758	3,051,014	10.01
አጃ	256,657	30,048	387,337	12.89
ሩዝ	25,426	*	*	*
ጥራጥሬ	5,308,211	1,099,535	10,373,131	
ባቄላ	2,897,531	381,988	4,268,917	11.18
አተር	1,345,129	211,564	1,703,653	8.05
ሽምብራ	1,806,257	183,752	1,721,529	9.37
ሽንብራ	622,350	154,281	1,359,299	8.81
ምሥር	468,270	52,062	352,748	6.78
ጓያ	409,233	82,713	789,545	9.55
አኩሪ አተር	14,171	1,027	4,574	4.46
አብሽ	429,490	17,133	124,540	7.27
ግብጦ	86,216	15,016	48,326	3.22
የቅባት እህሎች	2,445,750	570,783	3,128,626	
ኑግ	936,804	281,718	1,189,950	4.22
ተልባ	878,339	142,899	773,634	5.41
ለውዝ	125,278	20,217	207,150	10.25
ሱፍ	146,740	8,401	50,427	6
ሰሊጥ	318,801	91,527	614,621	6.72
ጎመን ዘር	579,495	26,021	292,844	11.25
አትክልት	3,831,083	82,333	3,879,469	
ሰላጣ	22,408	130	*	*
ጥቅል ጎመን	138,330	1,843	85,776	46.54
አበሻ ጎመን	2,229,904	22,377	2,135,915	95.45
ቲማቲም	107,509	3,761	548,707	145.9
ቃሪያ	594,556	4,471	413,870	92.57
በርበሬ	1,302,534	49,611	669,078	13.49
ቆስጣ	42,465	140	10,746	76.57
ሥራ ሥር	3,841,212	158,731	16,055,245	
ቀይ ሥር	178,991	1,216	140,955	115.88
ካሮት	84,325	1,108	100,232	90.48
ሽንኩርት	786,860	17,017	2,166,893	127.34
ድንች	1,150,645	54,603	5,097,150	93.35
ነጭ ሽንኩርት	1,070,549	9,465	1,353,939	143.05
ጎደሬ	886,972	28,380	2,224,646	78.39
ስኳር ድንች	1,022,185	46,942	4,971,428	105.91
ፍራፍሬ	1,952,158	44,338	2,495,902	
አቡካዶ	391,775	2,938	172,007	58.54
ሙዝ	1,293,155	29,083	1,751,497	60.22
ዘይቱና	134,700	1,063	11,942	11.23
ሎሚ	114,755	735	9,661	13.15
ማንጎ	350,067	4,964	292,283	58.88
ብርትኳን	303,886	2,533	126,118	49.78
ፓፓዬ	376,678	2,371	132,039	55.68
አናናስ	21,862	*	*	*
ጫት	1,731,224	111,578	933,398	8.37
ቡና	2,420,827	232,439	1,261,880	5.43
ጌሾ	1,472,524	20,792	249,204	11.99
ሸንኮራ አገዳ	717,718	14,292	997,600	69.8

ምንጭ:- ማዕከላዊ ስታትስቲክስ ባለሥልጣን የ1996 መኸር ናሙና ጥናት

የ1996 ዓ.ም የመጀመሪያ ዙር የከተማ ተከታታይ የሥራ ሥምሪት ጥናት አጠቃላይ አመልካች ውጤቶች በፆታ

አመልካች/Indicators	ፆታ		
	ድምር	ወንድ	ሴት
የሀገሪቱ ጠቅላላ የከተሞች ሕዝብ ብዛት	8,541,124	4,083,933	4,457,191
ዕድሜያቸው አስር እና ከዚያ በላይ የሆናቸው ሕዝብ ብዛት	6,676,324	3,140,888	3,535,436
ለምርታማ ሥራ ስምሪት ተሳትፎ ብቁ የሆነ የሰው ኃይል	3,868,400	1,974,424	1,893,976
ለምርታማ ሥራ ስምሪት ተሳትፎ ብቁ ያልሆነ የሰው ኃይል	2,807,775	1,166,315	1,641,460
ለሥራ ተሳትፎ ብቁ የሆነው የሰው ኃይል በመቶኛ	57.9	62.9	53.6
ለሥራ ተሳትፎ ብቁ ያልሆነው የሰው ኃይል በመቶኛ	42.1	37.1	46.4
ለሥራ ከደረሱት መካከል በምርታማ ሥራ ላይ የተሰማሩት የሰው ኃይል ብዛት በመቶኛ	42.8	51.8	34.8
በሀገሪቱ ጠቅላላ ከተማ ያሉ የሥራ አጦች ብዛት	1,010,375	345,901	664,474
የሥራ አጥነት መጠን በመቶኛ	26.1	17.5	35.1
ዕድሜያቸው አስር እና ከዚያ በላይ የሆናቸው በምርታማ ሥራ ላይ የተሰማሩት	2,858,027	1,628,523	1,229,504
በጅምላና ችርቻሮ ንግድ የሥራ ዘርፍ	23.4	12.4	11.0
በማኑፋክቸሪንግ ዘርፍ ላይ የተሰማሩት በመቶኛ	15.4	8.0	7.4
መደበኛ ባልሆነ የሥራ ዘርፍ የተሰማሩ	1,138,781	559,378	579,405

- *በከተሞች ተከታታይ የሥራ ሥምሪት የመጀመሪያው ዙር ጥናት ውጤት መጋቢት 1996 ዓ.ም ማዕከላዊ ስታቲስቲክ ባለሥልጣን*